De Berlijnse Muur

Max Tellings

Groep 6

9 januari 2019

Inhoud

Inleiding 1

Hoofdstuk 1. Waarom werd de muur gebouwd? 2

Hoofdstuk 2. Hoe zat de muur in elkaar? 4

Hoofdstuk 3. Waar kon je door de muur heen en hoe? 6

Hoofdstuk 4. Hoe was het leven achter de muur in Oost-Berlijn? 8

Hoofdstuk 5. Welke vluchtpogingen werden er gedaan? 12

Hoofdstuk 6. De val van de muur 14

Bronvermelding 16

Ik in het DDR museum

Inleiding

Ik doe mijn werkstuk over de Berlijnse muur, omdat ik interessant vind hoe de muur in elkaar zat met wachttorens en prikkeldraad, honden en bewakers. Ook vind ik het spannend hoe de ontsnappingen gingen. Mensen uit Oost-Berlijn wilden naar West-Berlijn om vrij te zijn, want Oost-Berlijn was communistisch en ook armer dan West-Berlijn. Sommige mensen groeven tunnels onder de muur door. Ook ken ik een liedje over de muur. Het liedje heeft kritiek op beide kanten, Oost- en West-Berlijn. Ik snap zelf niet wat de voordelen zijn van communisme. Dat wil ik dat vragen aan mensen, die in de tijd van de muur hebben geleefd in het communisme en in het DDR-museum. De andere vragen, die ik heb zijn:

- Waarom werd de muur gebouwd en wanneer?
- Hoe zat de muur in elkaar?
- Waar kon je door de muur heen en wie mochten er doorheen?
- Hoe was het om te leven in Oost-Berlijn met de muur?
- Welke vluchtpogingen werden er gedaan?

Afbreken van de muur in 1989

Hoofdstuk 1. Waarom werd de muur gebouwd?

De muur werd gebouwd om te voorkomen dat de Oost-Berlijners niet naar West-Berlijn gingen. Want West-Berlijn was veel rijker en vrijer, omdat het kapitalistisch was en niet communistisch, zoals Oost-Berlijn. Duitsland en de stad Berlijn waren na de tweede wereldoorlog verdeeld in 4 stukken:

Een Frans gedeelte, een Engels gedeelte, een Amerikaans gedeelte en een Russisch gedeelte.

Dat waren de landen, die de Duitsers en Hitler verslagen hadden. Duitsland werd twee landen. De drie delen van Frankrijk, Engeland en Amerika werden samen de BRD, Bondsrepubliek Duitsland (West-Duitsland). Het Russische deel werd de DDR, Duitse Democratische Republiek (Oost-Duitsland). West-Duitsland was kapitalistisch en Oost-Duitsland was communistisch.

De stad Berlijn was een probleem, want het lag in het Russische deel. De Westerse landen wilden Berlijn niet opgeven, daarom werd Berlijn ook verdeeld in West -en Oost-Berlijn.

Het kapitalisme vindt, dat niet iedereen gelijk is en dat de ene persoon rijker is dan de andere en dat iedereen voor zichzelf moet zorgen. In het kapitalisme mag je je mening uiten en mag je stemmen op allerlei partijen. In het communisme is iedereen wel gelijk en verdien je evenveel als de ander, maar mag je niet je eigen huis of winkel of zaak hebben en ook geen eigen mening hebben en is er maar een communistische partij, waar je op mag stemmen.

Veel mensen uit Oost-Berlijn gingen naar West-Berlijn, omdat het daar rijker was en vrijer. Tot de muur gebouwd werd, gingen wel 2,5 miljoen mensen van de DDR en Oost-Berlijn naar West-Berlijn en West-Duitsland. Dat waren vaak mensen met een hoge opleiding, zoals artsen, zakenmannen en ingenieurs. Daardoor werd de DDR nog armer en kwamen er allemaal problemen. Het was al armer omdat de Russen heel veel spullen en fabrieken hadden weggehaald uit Oost-Duitsland. De muur werd dus gemaakt om te zorgen dat de DDR niet leeg liep. Dat was op de nacht van 12 en 13 augustus 1961, zonder dat de Berlijners het van te voren wisten.

Hoofdstuk 2. Hoe zat de muur in elkaar?

Conrad Schumann rent naar de vrijheid

De eerste paar dagen was de muur alleen maar een prikkeldraad afzetting (zie de foto hiernaast), maar wel met soldaten met machinegeweren. Toen hebben ze op een nacht alles afgezet en straten afgesloten en zijn ze begonnen met het bouwen van een betonnen muur. Die muur werd helemaal om West-Berlijn heen gebouwd in een rondje en was 160 km. De mensen uit Oost-Berlijn moesten er aan mee bouwen en dat gebeurde ’s nachts, want dat viel niet zo op. Maar die muur was nog niet zo sterk, want toen kon je er nog gemakkelijk overheen ontsnappen. Daarom maakten ze de muur steeds breder en sterker, door er prikkeldraad bij te doen en daarna nog een eindje verder nog een betonnen muur te bouwen.

Tussen de muren had je ook nog een gebied waar je niet mocht komen, want als je er kwam dan werd je neer geschoten. Ze mochten je gewoon neerschieten en daar stonden 300 wachttorens met honden en gewapende bewakers. Er werd later nog een derde muur gebouwd, die steviger was met betonplaten en stalen balken en ook nog een vierde muur van nog sterker beton. Bij elkaar was de muur wel 100 meter breed. Op de vorige bladzijde staat een tekening van hoe de muur er uit zag.

Er stonden ook huizen, waar de muur moest komen. De bewoners moesten weg en zelf een ander huis zoeken. Alles wat in de weg stond moest weg, zoals fabrieken en winkels en flats. De muur liep zelfs over een begraafplaats heen en een huis werd doormidden gedeeld. Ook de metro en er bleven "spookstations" over, waar de metro niet meer stopte en waar de ingangen dichtgemetseld werden.

Hoofdstuk 3. Waar kon je door de muur heen en hoe?

Er waren eerst 7 plekken waar je door de muur heen kon. Maar er werden snel 5 gesloten. Mensen uit het westen en uit West-Berlijn mochten in het begin niet naar Oost-Berlijn. Later mocht het wel, maar alleen bij Checkpoint Charlie.

Die overgang werd door de Amerikanen gemaakt. Je werd daar heel streng gecontroleerd door de Oost-Berlijnse grenswachten en je moest heel erg lang wachten. En je moest ook nog eens toestemming van de Oost-Duitse regering hebben. Maar ze gingen op bepaalde dingen letten, want je mocht geen wapens meenemen, maar ook geen westerse propaganda. Propaganda is waarom je zegt dat jouw dingen en jouw mening en jouw regels goed zijn. Internationale mensen, die mochten maar op een plek in West-Berlijn naar Oost-Berlijn, het beroemde Checkpoint Charlie. Oost-Berlijners

mochten in het begin
ook niet naar West- Berlijn. Later mochten

ze dat wel, maar dan alleen oude mensen. Nog later mochten mensen met familie uit West-Berlijn door de muur heen, maar het mocht alleen maar als het mocht van Oost-Duitsland.

Mijn oma Rowena is in de tijd van de DDR ook een keer bij Checkpoint Charlie naar Oost-Berlijn gegaan. Ze vond dat toen heel eng. Ze dacht dat de Oost- Duitse grenswachten je elk moment konden neerschieten, omdat ze een ijskoude blik op hun gezicht hadden en net machines leken. Bij de terugweg duurde alles heel lang en gingen ze met spiegeltjes onder je auto kijken. Ze zei dat het in Oost-Berlijn toen heel arm was en heel grijs en grauw. Het leek alsof de tweede wereldoorlog pas net afgelopen was en het was veel armer en somberder dan West-Berlijn.

Hoofdstuk 4. Hoe was het leven achter de muur in Oost-Berlijn?

Het leven achter de muur was socialistisch en communistisch, dat betekent dat iedereen gelijk was. Het betekende ook dat je niet je eigen winkel mocht starten. Alles was van iedereen en de regering bepaalde alles voor je en zorgde voor alles. Veel Oost-Duitsers waren niet blij. Je mocht niet twijfelen aan het communisme, want anders kon het betekenen, dat je geen baan kreeg of geen vergunning om een Trabant te kopen of dat je in de gevangenis kon komen. Voor degene die niet weet wat een Trabant is: Dat is een Oost-Duits automerk en de enige auto, die te koop was in de DDR. Hij kon maar 99 km per uur. Je kon toch niet hard rijden, want de Oost-Duitse wegen waren heel slecht. Je mocht die auto niet kopen zonder toestemming van de regering en meestal duurde het 12 tot 15 jaar tot je toestemming had.

Ik bij een Trabant

Oost-Duitsland was veel armer dan West-Duitsland. De mensen moesten in lange rijen staan, want de winkels waren vaak bijna leeg. Mensen werden ziek van het “muursyndroom”. Dat was zo in West-Berlijn en in Oost-Berlijn. Het “muursyndroom” is, dat je niet weg kan en je je heel erg opgesloten voelt.

Zeer negatief vind ik, dat je echt niet je mening mocht uiten en dat de “Stasi” je altijd in de gaten hield. De Stasi was de staatsveiligheidsdienst van de DDR. Dat was een bond van spionnen en mensen die voor de regering werkten en die er

voor zorgden dat je je precies aan de regels hield en niet vluchtte. Ze hadden veel verklikkers, die voor hun werkten. De ene helft van de mensen spioneerde

de andere helft of je je wel aan de regels hield en niet twijfelde aan het communisme. Het is heel naar als je niemand kan vertrouwen; zelfs je eigen buurman, kind of vrouw of ouders konden je verraden.

Zoals ik al eerder gezegd heb, was iedereen gelijk. Dat betekende dus ook dat iedereen dezelfde spullen had, zoals bijvoorbeeld hetzelfde servies en dezelfde eierdopjes. Deze heb ik gezien in het DDR museum in Monnickendam.

de eierdopjes die iedereen had in de DDR

Er waren ook Oost-Duitse merken van eten te zien, die nu niet meer bestaan. Zoals bijvoorbeeld “Spreewald” Augurken uit de film “Goodbye Lenin”, die ik heb gezien. Iedereen had ook dezelfde uniformen aan op school.

Iedere Oost-Duitser kreeg ongeveer 3 medailles van de regering. Die kreeg je als je niet klaagde en goed je werk deed.

Medaille uit het DDR museum

Iedereen ging vanaf 6 jaar bij de “Jungpioniere”, dat was de jeugdorganisatie van de DDR. Dat betekende dat je trouw was aan het socialisme en dan hoorde je erbij. Je kreeg een rood of blauw sjaaltje, dat je op een speciale manier moest knopen en een witte blouse (kijk op de foto hieronder). De meeste kinderen vonden het leuk. Je kreeg een speciaal paspoort en je leerde schieten in mini-tankjes. Er was een speciale groet die je moest maken. Je moest de duim van je rechter platte hand, schuin boven het midden van je voorhoofd zetten en zeggen: “Voor vrede en socialisme, wees bereid, altijd bereid!” Je moest anderen helpen. Je moest voedselpakketten maken voor de soldaten, kastanjes verzamelen voor de dieren en oud papier en lege flessen ophalen bij de ouderen.

Jungpioniere sjaaltjes en uniform uit DDR museum

De mevrouw van het museum zei dat het leven in Oost-Berlijn ook voordelen had: Er was weinig misdaad en weinig drugs. Er was weinig werkeloosheid en veel voorstellingen (muziek, dans, toneel) en sport voor iedereen. Zij vertelde

dat veel Oost-Duitsers die ze kent, dat wel missen nu. Vooral het gevoel samen te zijn en niet alleen maar voor jezelf te zorgen.

Ik heb de moeder van mijn vriend Simon geappt. Zij woonde toen ze klein was ook in een communistisch land Tsjecho-Slowakije. Nu heet het Tsjechië, waar ze woonde. Zij vond het leuk dat iedereen hetzelfde had, dus geen jaloezie tussen de kinderen en de volwassenen. Ze vond het niet leuk, dat je op school of op werk niet kon zeggen wat je echt denkt over politiek. Je kon alleen op vakantie naar bepaalde landen (de communistische). En bepaalde soorten fruit en groente waren nooit te krijgen. Je mocht ook niet bepaalde films kijken en ook niet alle boeken lezen, die je wilde. Je mocht ook niet luisteren op de radio, wat je wou, je mocht alleen bepaalde muziek luisteren. Alleen wat de regering goed vond.

Tekening uit het stripboek Kinderland dat ik gelezen heb. Het gaat over kinderen in de DDR

Hoofdstuk 5. Welke vluchtpogingen werden er gedaan?

Er zijn ongeveer 140 mensen dood gegaan toen ze probeerden van oost naar west te gaan. Gelukkig zijn een heleboel andere vluchten wel gelukt. In het begin was het heel gemakkelijk om te vluchten, omdat er nog veel zwakke plekken in de muur zaten. Toen kon je bijvoorbeeld nog door een raam springen van een huis dicht bij de muur naar West-Berlijn. Ook kon je toen makkelijk tunnels onder de muur door graven.

Mensen verstopten zich ook in auto's onder de motorkap. Want in het begin controleerden ze nog niet heel goed bij Checkpoint Charlie en kon een West-Duitser zo doorrijden, alsof er niks aan de hand was.

Het beroemdste slachtoffer van de muur was Peter vechter. Hij was 18 jaar. Samen met zijn vriend rende hij over de open strook tussen de muren. De vriend kon over het prikkeldraad heen klimmen naar West-Berlijn, Peter Vechter was daarentegen niet zo snel. Hij werd neer geschoten door de grenswachten van Oost-Berlijn. Toen bleef hij liggen en riep om hulp. De West Berlijners smeekten de Amerikaanse soldaten bij Checkpoint Charlie om hem op te halen, maar ze kregen het bevel niet in te grijpen want hij lag in de Russische zone. Toen is hij doodgebloed zonder dat iemand hem hielp. Pas een uur later werd hij opgehaald door de grenswachters.

Een 33 jarige Oost-Duitser huurde bij een kledingwinkel een Amerikaans soldatenpak en ging toen naar Checkpoint Charlie en toen lieten de Oost-Duitse grenswachten hem gewoon door de muur heengaan.

Ook was er een Oostenrijker, die met zijn vriendinnetje in de achterbak met een lage sportauto onder de slagbomen door racete. Hij had de voorruit weggehaald, zodat hij er onderdoor kon.

Ook was er een groep Oost-Duitsers, die een vrachtauto versterkten met betonnen platen en stalen balken en die dwars door de grenspost heengingen. Ondanks dat het gevaarlijk was, bleven toch mensen het maar proberen. Er waren ook mensen die kleine mini-vliegtuigjes bouwden in hun garage.

Hoe de vrachtwagen er uit zag na de beuk

Ontsnappen via de lucht (buiten Berlijn)

Ook was er een familie, die met een luchtballon probeerde te vluchten en dat lukte ook, maar dat was wel buiten Berlijn.

Hoofdstuk 6. De val van de muur

Rusland was de baas van Oost-Duitsland en had minder geld en gaf daardoor Oost-Duitsland ook minder geld. Daardoor verdiende Oost-Duitsland ook bijna niets meer. En daardoor kwam er veel meer werkeloosheid in Oost-Duitsland. Rusland werd minder communistisch en je mocht daar meer je eigen geld verdienen en wat meer je mening uitten. Dat heette Glasnost en Perestrojka. Dat wilde de mensen in Oost Duitsland ook en daarom viel de muur op 9 november 1989. Dat was 28 jaar nadat hij gebouwd was.

De val van de muur

Ik met een stukje van de muur

De muur viel in een nacht. ’s Avonds om 6 uur op de tv op 9 november had de regering gezegd dat alle Oost-Duitsers naar West-Duitsland mochten reizen. Om 9 uur stonden duizenden mensen bij Checkpoint Charlie. Toen liepen ze naar de muur en gingen er gewoon bovenop zitten West -en Oost-Berlijners. Veel grenswachters deden hun helm af en gingen er tussen zitten. Ze vierden samen feest met heel veel bier. Mensen braken ook met hamers de muur af.

Nu is er niet veel muur meer over in Berlijn. Duitsland is weer 1 land. Een paar kleine stukken zijn er nog wel. Op een stuk is kunst geschilderd (zie de achterkant van mijn werkstuk). Op de foto heb ik ook een stukje muur in mijn hand. Die is van mijn moeder’s vriendin Jessica. Zij ging in de kerstvakantie in 1989 met haar ouders naar Berlijn. Ze vond het gaaf om ook zelf een stukje uit de muur te hakken. Ik ga ook naar Berlijn met mijn ouders.

Bronvermelding

Jeremy Smith, De val van de Berlijnse muur

Ton Vingerhoets, wij willen weten Berlijnse muur

Friso de Zeeuw en Anja Fricke, DDR in kort bestek (Brochure van het DDR museum)

DDR museum in Monnickendam

Oma Rowena

Kamilla, moeder van Simon

Mijn vader en moeder

Jessica, vriendin van mijn moeder

https://wikikids.nl/Berlijnse_Muur

School TV, de val van de Berlijnse muur

School TV, de Berlijnse muur, scheiding tussen Oost -en West-Duitsland

https://www.berliner-mauer-gedenkstaette.de/en/

Film, Goodbye Lenin

Google images

Stripboek Mawil, Kinderland, Een jeugd in de schaduw van de muur

Liedje over de muur (Door Harry Jekkers van de band Klein Orkest)

Oost Berlijn, ünter den Linden.
Er wandelen mensen langs vlaggen en vaandels.
Waar Lenin en Marx nog steeds op hun voetstuk staan.

En iedereen werkt, hamers en sikkels.
Terwijl in parade pas de wacht wordt gewisseld.
Veertig jaar socialisme, er is in die tijd veel bereikt.

Maar wat is nou die heilstaat, als er muren omheen staan?
Als je bang en voorzichtig met je mening moet omgaan.
Ach wat is nou die heilstaat, zeg mij wat is ie waard?
Wanneer iemand die afwijkt voor gek wordt verklaard.

En alleen de vogels vliegen van oost naar west Berlijn, worden niet terug gefloten, ook niet neergeschoten.
Over de muur, over het ijzeren gordijn.
Omdat ze soms in het westen, soms ook in het oosten willen zijn.
Omdat ze soms in het westen, soms ook in het oosten willen zijn.

West Berlijn, de Kurfürstendam.
Er wandelen mensen langs porno en piepshow.
Waar Mercedes en Cola nog steeds op hun voetstuk staan.

En de neonreclames die glitteren lokkend.
Kom dansen kom eten, kom zuipen kom gokken.
Dat is nou veertig jaar vrijheid, er is in die tijd veel bereikt.

Maar wat is nou die vrijheid, zonder huis, zonder baan?
Zoveel turken in Kreuzberg, die amper kunnen bestaan.
Goed je mag demonstreren, maar met je rug tegen de muur.
En alleen als je geld hebt dan is de vrijheid niet duur.

En de vogels ze vliegen van west naar oost Berlijn, worden niet teruggefloten, ook niet neergeschoten.
Over de muur, over het ijzeren gordijn.
Omdat ze soms in het oosten, soms ook in het westen willen zijn.
Omdat er brood ligt soms, bij de gedächtniskirche.
Soms op het Alexanderplein.

TEST THE REST
NOV·9-89
BIRGIT KINDER
Birgit K.
09.07.09